

รายงานความก้าวหน้า
ตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2559 ครั้งที่ 1/2557

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
1. การจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี	ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วตามแผน	-
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล		
2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 1/2557 ระหว่างวันที่ 10 – 16 มีนาคม 2557 โดยเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 11 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่เหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 และ KC2/1) และได้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 - KC8) โดยสามารถสรุปการติดตามตรวจสอบได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพน้ำ พบว่าทุกจุดเก็บตัวอย่างมีค่าตะกั่วอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินซึ่งกำหนดให้มีตะกั่วไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) - ตะกอนดินท้องน้ำ ผลการวิเคราะห์พบว่าบริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) มีค่า 154 และ 443 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) ตามลำดับ ส่วนบริเวณใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 และ KC2/1) มีค่า 10,077 – 51,375 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) และได้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 - KC8) มีค่า 11,521 – 91,451 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) - พืชผัก เก็บตัวอย่างพืชผักบริเวณบ้านคลิตี้ทั้งหมด 9 จุด โดยแบ่งพื้นที่การเก็บตัวอย่างคือบริเวณที่อยู่ใกล้ลำห้วย (น้อยกว่า 10 เมตร) และห่างจากลำห้วย (มากกว่า 10 เมตร) เพื่อดูความแตกต่างโดยเฉพาะพืชผักชนิดเดียวกัน ทั้งนี้ ในแต่ละจุดจะมีจำนวนและชนิดตัวอย่างไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความสะดวกในการปลูกในพื้นที่ ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในพืชผักสรุปได้ดังนี้ <p>1) บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) พบว่า มีพืชผักที่มีตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก จำนวน 4 ตัวอย่าง (บริเวณจุด KS2) คือ สะระแหน่ กะเพรา และพริก มีค่า 1.6483 – 2.8483 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก</p>	<p>1) บริเวณบ้านคลิตี้เกือบทั้งหมดไม่สามารถติดต่อสื่อสารด้วยโทรศัพท์กับภายนอกได้</p> <p>2) การเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำไม่สามารถเจาะจงให้เป็นชนิดเดียวกันได้ทุกครั้ง ขึ้นอยู่กับการจับได้ และฤดูกาล</p> <p>3) การเก็บตัวอย่างพืชผักในเดือนมีนาคม (ฤดูแล้ง) ซึ่งอยู่นอกฤดูกาลเพาะปลูกทำให้ได้พืชน้อยชนิด</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>2) บริเวณใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) พบว่ามีพีชผักที่มีตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก จำนวน 2 ตัวอย่าง คือ กะเพรา และสะระแหน่ มีค่า 2.2989 – 2.9640 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก ซึ่งเป็นพืชบริเวณที่อยู่ใกล้ลำห้วย (น้อยกว่า 10 เมตร)</p> <p>3) บริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 – KS9) พบว่ามีพีชผักที่มีค่าตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ 4 ตัวอย่าง คือ กะเพรา ผักหวาน ใบมะกรูด และผักชีฝรั่ง มีค่า 1.5436 – 2.3015 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก</p> <p>- ดินธรรมชาติ ได้เก็บตัวอย่างดินบริเวณบ้านคิลีตี้ทั้งหมด 9 จุด ครอบคลุมพื้นที่เหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 - KS9) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในดิน พบว่าเหนือโรงแต่งแร่ มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 400 มก./กก. ส่วนบริเวณใกล้โรงแต่งแร่ จุด KS3 มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินฯ กำหนด โดยมีค่า 636 มก./กก. สำหรับใต้โรงแต่งแร่ลงมา จุด KS6 มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ กำหนด โดยมีค่า 2,362 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.)</p> <p>- สัตว์น้ำ ได้เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในลำห้วยคิลีตี้ทั้งหมด 10 จุด ตัวอย่างประกอบด้วย ปลา ปู กุ้ง และหอย จำนวน 42 ตัวอย่าง</p> <p>1) ปลา มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.044 - 1.283 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก มีค่าเกินมาตรฐานฯ 3 ตัวอย่าง จาก 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.5</p> <p>2) กุ้ง มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.00005 – 0.1097 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ จำนวน 9 ตัวอย่าง จาก 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100</p> <p>3) หอย มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.0823 – 69.72 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก มีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 5 ตัวอย่าง จาก 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 71</p> <p>4) ปู มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.89786 -1.8991 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก มีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 1 ตัวอย่าง จาก 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50</p>	

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>สรุปผลการติดตามตรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 1/2557 พบว่า คุณภาพน้ำทุกจุดเก็บตัวอย่างมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ ดินธรรมชาติในจุดใกล้โรงแต่งแร่ยังพบค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินฯ ในขณะที่เหนือโรงแต่งแร่และบริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมาส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินฯ ส่วนพืชผักยังพบการปนเปื้อนของตะกั่ว แต่ส่วนใหญ่ยังสามารถบริโภคได้ตามปกติ สำหรับตะกอนดินที่องน้ำตั้งแต่โรงแต่งแร่ลงมา ยังคงพบตะกั่วสูงกว่าเหนือโรงแต่งแร่เช่นเดิม ส่งผลให้สัตว์หน้าดิน เช่น ปู และหอย ที่อยู่บริเวณดังกล่าวมีตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ กำหนดด้วย อย่างไรก็ตามสัตว์หน้าดินในจุดเหนือโรงแต่งแร่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ สามารถบริโภคได้ตามปกติ</p> <p>2) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2557 โดยเก็บตัวอย่างน้ำ ตะกอนดินที่องน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำ ในระหว่างวันที่ 9 - 15 มิถุนายน 2557</p>	
<p>2.2 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) แจ้งผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 4/2556 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง เมื่อวันที่ 23 - 26 เมษายน 2557 รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th)</p> <p>(2) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานครั้งที่ 4/2556 ไปยังหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ฟ้อง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2557</p> <p>(3) จัดทำจดหมายข่าว จำนวน 1 ฉบับ ประจำเดือนธันวาคม 2556 - มกราคม 2557 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนได้รับทราบ</p> <p>2) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) จัดทำโปสเตอร์แสดงผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2557 เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์บริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง</p> <p>(2) แจ้งผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2557 ต่อสาธารณะ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง พร้อมประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th)</p> <p>(3) จัดทำจดหมายข่าว ประจำเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2557</p>	<p>1) การสื่อสารข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนบางส่วนอ่านภาษาไทยไม่ได้</p> <p>2) บริเวณบ้านคลิตี้เกือบทั้งหมดไม่สามารถติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์กับภายนอกได้</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
<p>3. การฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่งงานงวดที่ 3 รายงานฉบับกลาง (แก้ไขครั้งที่ 1) เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2557</p> <p>(2) คณะกรรมการฯ เห็นว่ารายงานมีเนื้อหาและองค์ประกอบไม่ครบตาม TOR จึงมีมติไม่รับพิจารณารายงาน</p> <p>(3) มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญต่อโครงการฯ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2557 ณ ห้องประชุม 202 กรมควบคุมมลพิษ โดยมีหน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เข้าร่วม</p> <p>(4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่ ณ วัดคลิตี้ล่าง และโรงเรียนบ้านทุ่งเสือโทน เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2557</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินการเพิ่มเติมรายละเอียดในรายงานฉบับกลาง (แก้ไขครั้งที่ 1) และกรมควบคุมมลพิษ เร่งรัดให้มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) มหาวิทยาลัยขอนแก่นส่งงานงวดที่ 4 รายงานฉบับสมบูรณ์</p>	
<p>4. การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง</p>		
<p>4.1 สำรวจการปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียง</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) จัดทำแผนที่การปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (100 x 100)</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) จัดทำแผนที่แสดงการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (50x50)</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) อยู่ระหว่างการสรุปผลการศึกษา และนำไปเป็นส่วนหนึ่งภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว (ระยะที่ 2)</p>	

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
4.2 ศึกษาความเสี่ยงการรั่วไหลของตะกอนทางแร่จากบ่อกักเก็บตะกอนทางแร่	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา (1) จัดทำแผนที่การปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (100 x 100)</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน (2) จัดทำแผนที่แสดงการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (50x50) และนำผลการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการรั่วไหล</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป (1) จัดทำแนวทางการป้องกันและแก้ไขหากพบว่ายังมีความเสี่ยงจากการรั่วไหลของสารตะกั่ว ทั้งนี้การดำเนินงานจัดทำแนวทางฯ รวมอยู่ภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมจากการปนเปื้อนสารตะกั่ว (ระยะที่ 2)</p>	-
5. การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา (1) ตรวจสอบระดับการสะสมของตะกอนหน้าฝาย ครั้งที่ 3/2557 ในช่วงวันที่ 23 -26 เมษายน 2557</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน (1) กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7 และชาวบ้านคลิตี้ ได้ติดตามผลการปรับปรุงประสิทธิภาพฝายให้สามารถดักตะกอนที่มีสารตะกั่วเจือปนในห้วยคลิตี้ช่วงหลังการก่อสร้าง ในวันอังคารที่ 6 พฤษภาคม 2557 เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจถึงหลักการทำงานของฝายดักตะกอนให้ชาวบ้านคลิตี้ทราบ</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป (1) ตรวจสอบระดับการสะสมของตะกอนหน้าฝาย ครั้งที่ 4/2557 ในช่วงวันที่ 21 – 26 พฤษภาคม 2557</p>	
6. การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา (1) กรมควบคุมมลพิษร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นที่ปรึกษาดำเนินโครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมจากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ได้เข้าตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณหลุมฝังกลบ (เดิม) จำนวน 8 หลุม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ ระหว่างวันที่ 30 กันยายน – 4 ตุลาคม 2556 แยกเป็นหลุมที่ดำเนินการขุดรื้อและขนย้ายตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วไปบำบัดปรับเสถียรและฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 4 หลุม และที่ยังไม่ได้กำจัดจำนวน 4 หลุม</p>	<p>1) พื้นที่ดำเนินโครงการอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ การเข้าไปทำกิจกรรมต่างๆ ต้องได้รับอนุญาตก่อนจะดำเนินการได้</p> <p>2) การดำเนินงานต้องได้รับความเห็นชอบจากทุกภาคส่วน</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) มหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ระหว่างการสำรวจพื้นที่และจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดทำหลุมฝังกลบในพื้นที่ ซึ่งอยู่ระหว่างศึกษา</p> <p>(2) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อพื้นที่ทางเลือกในการจัดทำหลุมฝังกลบ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2557</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) สำรวจและออกแบบหลุมฝังกลบตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วที่สามารถรองรับปริมาณตะกอนดินฯ ที่เหลืออีก 4 หลุมในการศึกษาโครงการฯ ระยะที่ 2</p>	